

Tárgytematika / Course Description

Filozófiai és etikai ismeretek

AKNB_BHTM032

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Horváth Nóra

Félév / Semester: 2021/22/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tárgy tanulmányozása során a hallgatók ismerkedjenek meg a tudományos gondolkodás kialakulásával (mágia – mítosz - logosz), történetének főbb csomópontjaival, a filozófiatörténet nagy iskoláinak és személyeinek gondolati teljesítményeivel.

Az alapvető filozófiatörténeti ismeretek közvetítése mellett a képzésben kiemelt szerepet kap a logikus gondolkodás képességének a kialakítása, illetve javítása.

A hallgatók legyenek képesek az információk összegyűjtésére és kritikus elemzésére, valamint a szövegekben felmerülő problémák több szempontú megközelítésére.

Cél továbbá, hogy a konkrét ismerettartalmak mellett a hallgatók a képzés során sajátítsák el a nélkülözhetetlen alapvető fogalmi apparátust (terminus technicusokat), gyakorlatra és jártasságra tegyenek szert az absztrakt fogalmi és logikus gondolkodásban.

Ezek együttesen lehetőséget teremtenek számukra a modern értelmiségi létre, és alapot kínálnak arra, hogy majd szintetizálják a más tárgyak tanulmányozása során nyert ismereteiket, és eligazodjanak napjaink világában.

A filozofikus gondolkodás segítségükre lesz a magyar és az egyetemes művészet, illetve az esztétikai és művészeti érték közvetítés történetének megismerése során is. Bízunk benne, hogy a különböző időszakokból származó szövegek kiszélesítik a hallgatók látókörét, és korábban nem tárgyalt problémákra irányítják a figyelmüket.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1) Mi a filozófia? (különböző álláspontok szembeállítása. Jaspers, Boros, Höfe, Ventos)
- 2) Ókori görög filozófia (a Milétozi iskola: Thalész, Anaximandrosz, Anaximenész)
- 3) Püthagorasz és az eleaiak
- 4) Hérakleitosz, Empedoklész, Anaxagorasz
- 5) Démokritosz
- 6) Szókratész élete, módszere és történelmi jelentősége (Hannes Böhringer elemzésével)
- 7) Platón
- 8) Arisztotelész
- 9) A korai sztoicizmus és Epikurosz
- 10) A szkeptikusok
- 11) Késői sztoicizmus (Epiktétosz – a Kézikönyvecske elemzésével)
- 12) Késői sztoicizmus (Seneca, Marcus Aurelius)
- 13) A filozófia, mint „életforma”, a „létezés művészete” – 20-21. századi elméletek az ókori felfogásra alapozva
- 14) A középkor filozófiája, Augustinus
- 15) Aquinói Szent Tamás
- 16) A reneszánsz filozófiája (Cusanus, Giordano Bruno)
- 17) Machiavelli, Erasmus, Morus Tamás
- 18) Descartes, Spinoza
- 19) A felvilágosodás filozófiája (Montesquieu, Voltaire)
- 20) Holbach és Rousseau
- 21) Kant
- 22) Hegel
- 23) Comte
- 24) Bentham és az utilitarizmus
- 25) Evolucionizmus
- 26) Schopenhauer
- 27) Kierkegaard
- 28) Nietzsche
- 29) Pragmatizmus

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Az aláírás megszerzésének feltétele az órákon való részvétel az egyetemi szabályzat szerint, valamint a szemináriumi tevékenységekben való aktív részvétel. A félév kollokviummal zárul.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom: az előadások anyaga, valamint **Hársing László:** A filozófiai gondolkodás története Thalésztől napjainkig c. könyvének vonatkozó fejezetei (Egyetemi jegyzet) Miskolc, 1991. (több kiadásban); **Hannes Böhringer:** Mi a filozófia? c. könyvének Szókratész című fejezete: 5-25.o., Új Palatinus Könyvesház Kft. 2004; **Boros János – Lendvai L. Ferenc:** FILOZÓFIATÖRTÉNET ÁLTALÁNOS BÖLCSÉSZEKNEK, Szabadbölcsezet 2006, lásd: <http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszet/indexfd6d.html?>

Tankönyvként is használható összefoglalások (a jegyzet kiegészítésére):

Durant, Will: A gondolat hősei Göncöl Kiadó, Bp. é.n.

Lendvai L. Ferenc: A gondolkodás története. Móra Ferenc Könyvkiadó, Bp. 1983.

Lendvai L. Ferenc - Nyíri Kristóf: A filozófia rövid története. (A Védáktól Wittgensteinig) Kossuth Kiadó, Bp. 1974. (több kiadásban)

Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése. Szent István Társulat. Bp. 1991.

Pais István: A görög filozófia története (egyetemi jegyzet, ELTE) Bp. 1981.

Russel, Bertrand: A nyugati filozófia története. Göncöl Kiadó, Bp. 1994.